

PvdA

Programma begroting 2023-2026

Dank voor deze duidelijk gepresenteerde concept begroting. Dank ook aan allen die aan deze begroting gewerkt hebben en die ervoor gezorgd hebben dat ook deze eerste begrotingsbehandeling van deze raadsperiode weer het goede gesprek over onze begroting gevoerd kan gaan worden.

Algemeen

De eerste begrotingsbehandeling van deze raadsperiode. Een begrotingsbehandeling die ruimte en lucht kan bieden. Ruimte aan onze organisatie om orde op zaken te stellen. Maar vooral lucht voor die inwoners waarvoor dit zware tijden zijn. De financiële vooruitzichten voor onze gemeente zijn onverminderd positief en er is ruimte om te investeren. Laten we dit dan ook met elkaar gaan doen. Zaken beter maken voor onze inwoners waar dit nodig is en waar dit kan. En laten we ook niet (in analogie met de landelijke politiek) alles tot een crisis verklaren. Het college somt in onze concept begroting een lange reeks aan crises op die ons bedreigen. Maar met een net iets andere bril kun je ook stellen dat we eindelijk met elkaar gaan werken aan een gezondere en betere toekomst. Voor iedereen. Mens, plant en dier. Laten we deze dan ook omarmen als kansen voor onze inwoners en onze gemeenschap in brede zin. Dat vraagt om werken vanuit een brede visie met een lange adem. We zien in deze begroting veel goede aanzetten hiervoor. Op sommige terreinen kan het wat ons betreft scherper en ambitieuzer. Daarover gaat onze bijdrage.

Financiën

Wat betreft onze financiële situatie willen we kort zijn. Ons meerjarenperspectief ziet er onverkort positief uit. Zo goed zelfs dat we nu echt moeten bijsturen met goede plannen om te blijven investeren in onze samenleving. Het dak repareren als de zon schijnt is een door politici vaak gebezigde term. Wat ons betreft nu zeker van toepassing op de gemeente Dalfsen. Want er valt nog voldoende te repareren en stormklaar te maken. Tijdens de behandeling van de perspectiefnota hebben we de eerste accenten aangegeven. We vinden het nog steeds jammer dat toen niet is besloten alle eerder genoemde bezuinigingen terug te draaien. Ik doel dan met name op de bezuiniging op onze eigen logopedie. Tegelijkertijd is het wel goed dat we zien dat het college goede suggesties vanuit de oppositie toen nu heeft verwerkt in deze begroting. We denken dan bijvoorbeeld aan de inzet van de "reserve volkshuisvesting" voor het realiseren van meer betaalbare woningen. Tijdens deze begrotingsbehandeling borduren wij door op onze bijdrage van dit voorjaar.

Daarom richten wij ons in deze bijdrage op twee zaken;

- 1) Scherpere ambities
- 2) Onze aanvullende voorstellen

Scherpere ambities

De gemeente Dalfsen heeft veel ambities. We willen er zijn voor onze inwoners. We willen werken aan meer betaalbare woningen. Armoede bestrijden. De bereikbaarheid en verkeersveiligheid bereiken. Investeren in levendige kernen met goede voorzieningen. Strijden tegen klimaatverandering. Biodiversiteit verbeteren. Ambities die wij delen maar waarbij het soms wat ons betreft echt nog te langzaam gaat. Hier zouden wij juist nu in willen investeren. In dat kader benoemen we er een paar.

- 1) Meer sociale huurwoningen. U stelt voor enkele tientallen per jaar te realiseren. Dit is echt veel te weinig. Er is een grote vraag én daarnaast zijn er veel taakstellingen die drukken op dit deel van de woningmarkt. Wij hameren hier al jaren op maar er lijkt niet veel te veranderen. We programmeren rustig door maar nergens blijkt dat we echt een inhaalslag gaan maken. Vindt u echt dat we voldoende doen voor dit segment van de woningmarkt? **VC1 & VF1**
- 2) Bestrijden armoede. Er wordt aan gewerkt. Er is een taskforce en er wordt gewerkt aan de uitwerking van onze recente motie op dit punt. Maar toch maken wij ons zorgen. In deze begroting wordt meermaals gesproken over hoe vroegsignalering zal leiden tot een daling van mensen in de schulden of mensen in armoede. Hier wordt ook naar begroot. Wij delen dat

optimisme niet. Terwijl de financiële situatie van overheden rooskleurig lijkt en de economie nog steeds volle vaart doordendert zorgen inflatie, achterblijvende inkomens en stijgende prijzen van bijvoorbeeld energie voor een ongekende druk op inkomens van onze inwoners. Wij vinden het dan ook erg belangrijk om juist nu te zorgen voor een robuust systeem dat voorkomt dat mensen in financiële problemen komen. Dat betekent wat ons betreft meer en vroeger steun voor een grotere groep. Helaas zijn we daar nog niet waardoor we altijd op specifieke onderdelen proberen bij te sturen. Een kindregeling zou niet moeten hoeven bestaan. Om het over voedsel- of kledingbanken maar niet te hebben. Maar helaas. Nog steeds komen mensen aan het einde van de maand geld tekort. En zolang dat zo is zullen we met gerichte regelingen moeten bijsturen. Niet fijn voor de mensen die het betreft. Want complex en vaak ook stigmatiserend.

- 3) Een duurzame en groene gemeente. We zetten stapjes. Maar wij wachten echt nog op de grote stappen. Het energiebedrijf lijkt er nu echt aan te komen (toch? VC2). En hoe staat het eigenlijk met de planvorming in het zoekgebied Dalfsen-West? Loopt dat naar wens? VC3 Daarnaast verwachten wij dat het nieuwe biodiversiteitsbeleid tot een intensivering zal leiden van onze inspanningen voor de natuur in de openbare ruimte. Het bevreemd ons dan om te zien dat in deze begroting geen meerjarige stijging van kosten op dit vlak valt waar te nemen? Kopt dit? Of wordt dit pas verwerkt nadat dit beleid is vastgesteld? VC4
- 4) In deze begroting gaat het ook vaak om onze eigen organisatie. Over de kwaliteit van dienstverlening aan onze inwoners. Over de begrijpelijkheid van onze teksten. En over de strijd op de arbeidsmarkt. Wat ons betreft mogen de ambities op dit vlak strakker. Wij willen een betere dienstverlening aan onze inwoners. De klachten drogen niet bepaald op. Dit hangt samen met het onderwerp formatie en inhuur. Mensen klagen dat ze steeds met andere mensen binnen het gemeentehuis te maken hebben. Onze oproep is dan ook om stevig te investeren in de eigen organisatie. Inhuur kan alleen een tijdelijke oplossing zijn. We moeten toe naar een situatie waarbij mensen vanuit andere gemeentes bij de gemeente Dalfsen willen komen werken en niet andersom.
- 5) Een andere aspect dat raakt aan onze dienstverlening is de leesbaarheid van onze teksten. We lezen meerdere ambities met betrekking tot het volgen van cursussen en opleiden van onze medewerkers op dit vlak. Wij willen dit voorzien van een ambitie. Wat ons betreft maken we werk van heldere communicatie met onze inwoners. Vooral voor laaggeletterden en mensen met een licht verstandelijke beperking is dat hard nodig. Maar ook van anderen ontvangen we veel klachten over slecht leesbare brieven en een onduidelijke website. Daarom kondigen we bij deze de motie "Klare Taal" aan waarin we u oproepen voortaan op niveau B1 te communiceren. In alle onze uitingen. M1

Onze aanvullende voorstellen

1. Aanvullende accenten armoedebestrijding
Zoals gezegd wordt er gewerkt aan aanvullend armoedebeleid. Eerder tijdens mijn betoog deden wij een oproep dit zo breed mogelijk te beschouwen. Graag geven wij hier nog een aantal accenten aan die wij graag meegenomen zien worden bij de uitwerking van dit beleid.
  - Zorg dat iedereen die dit wil kan sporten. Dit gaat niet alleen om jeugd. Maar ook andere doelgroepen met een kleinere portemonnee.
  - Kijk goed naar mensen met grote energiebehoefte (bijvoorbeeld door medische apparatuur). Deze groep heeft het al zwaar en kan wellicht niet rondkomen van bestaande regelingen.

- Schenk aandacht aan zaken als menstruatiearmoede. Uit onderzoek blijkt dat een grote groep vrouwen niet altijd geld heeft voor producten zoals maandverband, met als gevolg dat deze groep soms thuis moet blijven van werk en school.

2. Rondjes Dalfsen

In de voorliggende begroting staan een aantal concrete en minder concrete plannen rondom de verbetering van fiets- en wandelroutes. Als PvdA vragen wij al langer aandacht voor veilige en prettige verbindingen tussen, bij en binnen onze kernen. Graag vragen wij hierbij aandacht voor de routes rond onze dorpen. Veel van onze inwoners hebben de gewoonte om dagelijks te sporten, te fietsen of te wandelen rondom onze dorpen. Vooral rond de schemering zien we veel mensen op pad. Het ontbreekt bij onze dorpen echter vaak aan goede routes. Er wordt veel gebruik gemaakt van autowegen of in sommige gevallen van fietspaden. Geen uitnodigende situatie. Omdat we meer mensen in beweging willen krijgen willen wij aandacht vragen voor deze rondjes. Neem bij de planvorming rondom infra niet alleen rekening met de mensen die van A naar B bewegen maar ook die mensen die langzaam van onze openbare ruimte gebruik maken en die daarmee juist vaak de verbindingen die van A naar B lopen moeten kruisen. Door meer aandacht te hebben voor deze rondjes worden onze dorpen bovendien aantrekkelijker voor recreatie in brede zin. Hoe kijkt het college hiernaar? **VC5 M2**

3. Natuur en landschap

We hebben als gemeente een (gedateerd) landschapontwikkelingsplan. Er komt een plattelandsvisie. Wij vinden het belangrijk te investeren in ons mooie landschap. Het goud van onze gemeente. De afgelopen jaren is dit steeds minder gedaan. We hebben ons als gemeente eigenlijk teruggetrokken tot de gronden die in eigen beheer zijn. Het beheer van landschapselementen bij boeren en particulieren was in het verleden een belangrijke pijler onder ons beleid ter versterking van het landschap en vormde daarnaast een welkome vorm van compensatie (neveninkomsten) voor de beheerders van deze elementen. Al jaren sluiten we in Dalfsen minimaal nieuwe contracten af. Is het mogelijk om te kijken of ons landschapsfonds samen met de provincie van een nieuwe impuls voorzien kan worden? **VC6**

Tot slot

Er is veel beleid in ontwikkeling. Dat is aan de ene kant fijn. Want er zit beweging in belangrijke onderwerpen. Tegelijkertijd maakt dit het voor ons nu lastig om heel concreet bij te sturen of met eigen aanvullende voorstellen te komen. Daarom vinden wij het een belangrijk gegeven dat de raad het gehele jaar en bij elk onderwerp de mogelijkheid heeft begrotingswijzigingen voor te stellen. Dit instrument zullen we de komende maanden dan ook zeker achter de hand houden. Ook willen we het college bij voorbaat vragen deze voorstellen van een ambitieuze en realistische kostenraming te voorzien. We denken dan bijvoorbeeld aan de voorstellen rondom de eerder genoemde onderwerpen armoede, wonen, duurzame energie en biodiversiteit maar ook aan onderwerpen zoals infrastructuur en bereikbaarheid. Bijvoorbeeld de Rondweg Dalfsen en de voorstellen rondom verbetering van fiets- en wandelroutes.

Tot zover. Dank voor uw aandacht.

Leander Broere
Ton de Vries

VF = Vraag aan andere fracties
VC= Vraag aan college
M = Mogelijke motie